

Nota herpetològica

PER

JOAQUÍM MALUQUER

Degut a la amabilitat del notable herpetòlec D. Eduart Boscà, qui m'ha classificat la majoria d'exemplars, puc avui avençar aquesta Nota, recull de les observacions fetes l'estiu prop-passat.

No he fet cap excursió espressament per a caçar exemplars, estudiar-los i classificar-los, sinó que he recullit lo que he trovat en les excursions que normalment se fan durant l'estiu, i que no tenen res de científiques, i com que fins avui, en disset anys de vida corporativa els treballs referents a Rèptils i Anfíbis de Catalunya de que s'hagi donat compte en el BUTLETÍ són tant pocs, que crec no deixa de tindre interès quant se fassi sobre l'estudi de aquesta part de l'Història Natural, tant poc estudiada a Catalunya, essent per aquesta raó que prefereixo, a preparar un treball extens que Déu sab quan estaria en disposició de publicar-se, presentar avui aquesta senzilla nota i aixís en aquesta forma contribuir a formar la Història Natural de Catalunya.

REPTILS

Tarentola mauritànica, L. nom vulgar, Dragó. Recullits molts exemplars joves completament blancs al Masnou (Agost 1915), a la nit per medi d'un llum. També n'he recullit de joves i adults de gran tamany per les parets del Castell de San Fernando (Figueras, Setembre de 1915) cap al tard. Alguns exemplars estaben completament desenrotllats i tenien la qua a mitja reproducció.

Lacerta ocellata, Daud. Nom vulgar, Llargandaix. Recullit un exemplar jove a Figueras (Setembre 1915).

Lacerta muralis, Laur. Nom vulgar, Sargantana. Figueras (Setembre 1915) recullits molts exemplars per les parets del Castell,

essent curiós a l'hora del sol veure la gran bellugadiça que n'hi havia per les dites parets.

Psammodromus hispanicus, Fitz. Nom vulgar, Sargantana. Sorral de Rosas (Sept. 1915). Un exemplar de col·loració molt hermosa veient-se en ell ben bé les escates agullades.

Coelopeltis monspessulanus, Her. Nom vulgar, Serp. Rosas (Juliol 1915). Un exemplar mort de poc, prop d'un camí a la vora del mar. Tenia 1 metre de llargada.

BATRACIS

ANURS

Hyla arborea, Cuv. Nom vulgar, Reineta. Extraordinàriament abundant en els horts del Masnou (Juliol 1915). Agafats molts exemplars cap al tard, al travessar els camins que vorejan els safreigs dels horts, on van a pondre, movent per espai de tres o quatre hores una gran cridòria.

Rana esculenta, L. Nom vulgar, Granota verda. Recullits molts exemplars a Masnou (Agost 1915) i a Vilamajor (Juny 1915). Hi ha molta variació de dibuix i col·loració entre els exemplars d'aquesta espècie. Aixís, en un se presenta una ratlla clara groguenca a lo llarc de l'esquena, mentres que un altre n'està mancat, tots dos són femelles i el primer és de Masnou, l'altre de Vilamajor. Es un animal de gran voracitat, es menjan els petits de la mateixa espècie. Algun dels caçats presentaven els dits de les mans quelcom glandulosos, lo que indica que's trobaven en la època de la cria. Un dels exemplars joves que conservo en alcohol té sols una pota al darrera, fou criat desde cap gros, i un cop desarrollat visqué bé pel jardí, fins que un dia un nebodet creient fer-li favor, la tirà al sortidor on morí ofegada per no poguer nadar bé.

Pelodytes punctatus, Daud. Figueras (Sept. 1915). Aquest raniforme excessivament prim era bastant abundant. Recullia els exemplars als matins en les trinxeres (Escoles Pràctiques d'Enginyers Militars) on durant la nit havien caigut al fer la seva caçera.

Alytes obstetricans, Laur. Figueras (Sept. 1915). Dos joves.
Masnou (Agost 1915). Un jove.

Pelobates cultripes, Cuv. Vilamajor (Juny 1915).

Ampurias (Juliol 1915.)

Artesa de Segre (Agost 1915).

Aquesta espècie es l'única de la Península en que's veuen manifestacions còrnies en la planta dels peus, que l'hi serveixen per a que al sorprendre'l el dia, pugui amb el ràpid moviment de ses potes, cobrir-se el cos de sorra o terra que'l protegeix de la dessecació. Cap al tard, s'espolsa i repren les seves excursions cercant l'aliment. L'esperó es negre i ja's manifesta en l'estat larvari. Com tots els anurs en general, varien molt els detalls de col·loració, sobre tot entre'ls d'Ampuries i Vilamajor. Les larves (caps grossos) són curioses per les seves extraordinàries dimensions. A la província de Lleida, en diuen Culleretes per la semblança amb culleretes de café. Al Masnou (Agost 1915) he trovat dintre un safreig de les afores, un exemplar d'aquesta espècie, jove, mort.

Bufo vulgaris, Laur. Nom vulgar, Gripau. Masnou (Agost 1915) i Figueras (Sept. 1915). Al Masnou pocs exemplars i joves, a Figueras extraordinàriament abundant, cap al tard sobre tot.

Bufo calamita, Laur. Nom vulgar, Gripau. Ampurias (Maig 1915). Un exemplar molt desenrotllat. Figueras (Sept. 1915). Encara més abundant que l'anterior, a la baixada del Castell, en un tros de 100 metres en dies humits, n'havia contat més de 50.

URODELS

Molge marmorata, Latr. Vilamajor (Juny 1915). Recullits exemplars joves i adults i larves en abundància en la bassa de can Llobera. Visqueren molt temps en un aquarium, arribant a pondre, encara que no nasqueren els ous.

Tinc que fer constar com a dubtós, el llargardaix vert, *Lacerta viridis*, Daud. a Figueras (Sept. 1915). Vaig recullir un hermós exemplar viu, que per lo poc que jo podia determinar es tractava d'aquesta espècie. A la Fonda es pensaven que's tractava d'alguna mania de

soldat, i li procuraren l'evasió. Jo havia escrit al Dr. Boscà, els caràcters observats, (com, oferir tres filas de escuts transversals sobre el pit en lloc de cinc que'n té l'*ocellata*, etc.) Segons opinió d'aquest es tractava verdaderament del *viridis*, puix si be el *L. ocellata* es més meridional, no fora estrany que's troessin les dues espècies en els Pirineus, ja que'l *viridis* assoleix les més grans altituds ordinàriament, com per exemple en el Guadarrama.

Com se veu es tracta de pocs exemplars, però si Déu vol, en quan disposi d'un xic de temps procuraré caçar i estudiar amb interès la fauna herpetològica catalana amb l'ajuda del sabi Dr. Boscà, qui fa la friolera de 38 anys que's dedica a l'estudi de la fauna herpetològica europea i especialment de la d'Espanya.

Actualment estic ocupat en la preparació dels exemplars citats i una vegada tot arreglat passaràn al Museu de l'Institució.

Barcelona, 15 de Novembre de 1915.

LLISTA

de les societats i publicacions que tenen canvi
amb l'Institució Catalana d'Història Natural

E U R O P A

Espanya

Ateneo Barcelonés.—*Barcelona*.

Ateneo.—*Madrid*.

Arxiu d'Estudis del Centre Excursionista de *Terrassa*.

Arxius del Institut de Ciències (Institut d'Estudis Catalans).—*Barcelona*.

Butlletí del Diccionari de la llengua catalana.—*Palma (Mallorca)*.

Centre Excursionista de Barcelona.—*Barcelona*.